
597

Besluit van 4 december 1995 tot wijziging van enkele bepalingen van de Gevangenismaatregel

---

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 13 juli 1995, Directie Wetgeving, Sector Strafrecht en Sanctierecht, nr. 506481/95/6;

Gelet op artikel 22 van het Wetboek van Strafrecht, artikel 592 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 28, vierde lid, van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften;

Gezien het advies van de sectie gevangeniswezen van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing van 31 maart 1995 (SG 132/95);

De Raad van State gehoord (advies van 20 september 1995, nr. W03.95.0382);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 27 november 1995, Directie Wetgeving, Sector Strafrecht en Sanctierecht, nr. 522335/95/6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

De Gevangenismaatregel van 23 mei 1953¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 47 wordt «Krankzinnigenwet» vervangen door: Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, en wordt «krankzinnigengesticht» vervangen door: psychiatrisch ziekenhuis.

B

In artikel 86 wordt «drie keer twee uur, of twee keer drie uur,» vervangen door: zes uur.

C

In artikel 111 wordt «drie maanden» vervangen door: een maand.

D

In artikel 112 wordt «drie maanden» vervangen door: een maand.

E

In artikel 131, derde lid, wordt «de schuldeiser on- of minvermogend is in de zin van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden» vervangen door: het inkomen of vermogen van de schuldeiser niet meer bedraagt dan bedoeld in artikel 34 van de Wet op de rechtsbijstand.

F

Artikel 131, vierde lid, komt als volgt te luiden:

4. De schuldeiser wiens inkomen blijkens een door deze over te leggen verklaring of de bescheiden als bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand niet meer bedraagt dan is bepaald in artikel 35, derde lid, van deze wet onder:

- a tot en met c, is vrijgesteld van betaling;
- d tot en met h, is gehouden tot betaling van een vierde gedeelte;
- i tot en met k, is gehouden tot betaling van de helft;
- l is gehouden tot betaling van drie vierde gedeelte.

¹ Stb. 1977, 579, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 8 juli 1994, Stb. 527.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Justitie.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 januari 1996 nr. 6.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad wordt geplaatst.

's-Gravenhage, 4 december 1995

Beatrix

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

Uitgegeven de *negentiende* december 1995

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

NOTA VAN TOELICHTING

Onderdeel A

Van de gelegenheid van de overige wijzigingen van de Gevangenismaatregel wordt gebruik gemaakt om de terminologie van artikel 47 aan te passen aan de inmiddels in werking getreden Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen¹.

Onderdeel B

In artikel 86 werd ten aanzien van de recreatie bepaald dat deze ten minste drie maal twee uur of twee maal drie uur per week duurt. In de bij brief van 4 februari 1994 aan de Tweede Kamer aangeboden nota *Werkzame Detentie*² werd in hoofdstuk 3.2. het standaardregiem geïntroduceerd. Wat betreft de recreatie wordt in deze nota opgemerkt dat deze tussen de 6 en 12 uur per week zal duren. Bij de voorbereiding van de invoering van dit regiem bleek dat de, ingevolge artikel 86, verplichte blokken recreatie niet gerealiseerd kunnen worden. In het standaardregiem wordt gewerkt met blokken van minimaal drie kwartier. Wel wordt in het standaardregiem steeds het minimum van 6 uur per week aan recreatie geboden. In verband hiermee zijn thans de blokken vervallen en vervangen door het hiervoor genoemde minimum. In de onderscheiden huishoudelijk reglementen voor de inrichtingen kan de invulling van het minimum nader uitgewerkt worden. Zoals de sectie gevangeniswezen van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing in haar advies opmerkt gaat het hier om «volle» uren en niet om zes blokken van een andere duur.

De suggestie van voornoemde sectie om in artikel 86 Gevangenismaatregel een gemiddelde van negen uren recreatie op te nemen waar de directeur zowel naar boven (tot 12 uur) als naar onder (tot 6 uur) – gemotiveerd – van kan afwijken, in plaats van een absoluut minimum van 6 uren, acht ik niet werkbaar. Ten eerste wordt de controle op een dergelijke regel onnodig ingewikkeld. Daarnaast zou een dergelijke constructie mijns inziens te weinig ruimte bieden aan de directeuren om van het gemiddelde (naar beneden) af te wijken, met name bij de categorie beheers- en vluchtgevaarlijken. Zeker bij deze categorie gedetineerden zou dit een toename van beklagzaken tot gevolg hebben waarin het niet halen van het gemiddelde aan de orde wordt gesteld. Zeker waar in dergelijke gevallen wel wordt voldaan aan het minimum van 6 uur zou dit een onwenselijke situatie zijn. Het, ook thans geldend, absoluut minimum van 6 uur is in dit opzicht duidelijker.

Onderdelen C en D

In artikel 111 werd bepaald dat veroordeelden tot gevangenisstraf met een werkelijke straftijd tot drie maanden op het moment van onherroepelijk worden van het vonnis hun straf in de regel in een huis van bewaring ondergaan. In vervolg daarop bepaalde artikel 112 dat veroordeelden met een werkelijke straftijd van meer dan drie maanden voor een gevangenis worden geselecteerd, volgens de door de Beginselenwet gevangeniswezen onderscheiden bestemmingen.

In de praktijk worden veroordeelden met een werkelijke straftijd vanaf één maand altijd geselecteerd voor een van de gevangeniswezen. Dit geschiedt mede met het oog op een zo groot mogelijke doorstroming in de huizen van bewaring, waardoor de schaarse capaciteit voor voorlopig gehechten zoveel mogelijk voor deze categorie beschikbaar blijft. Voornoemde bepalingen beperken deze doorstroming. In een recente uitspraak van de beroepscommissie plaatsing/overplaatsing uit de sectie gevangeniswezen van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing (9 december 1994, B 94/155) werd een beroep van een veroordeelde met een

¹ Stb. 1995, 290, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 december 1995, Stb. 592.

² Kamerstukken II, 1993–1994, 22 999, nrs. 10–11.

werkelijke straftijd van 6 weken tegen de plaatsing in een gevangenis gegrond verklaard. Hierbij werd verwezen naar artikel 111 Gevangenismaatregel.

Aangezien de capaciteit voor kortgestrafte gedetineerden ruim voldoende is, is een beperking in de hiervoor geschetste doorstroming een onwenselijke situatie. Door de wijziging van de termijnen in de artikelen 111 en 112 in de bedoelde zin wordt een goede doorstroming verzekerd. Overigens blijft het, ingevolge artikel 9, tweede lid, Beginselenwet gevangeniswezen, mogelijk veroordeelden met een werkelijke straftijd van niet meer dan drie maanden hun straf in een huis van bewaring te laten uitzitten.

De sectie gevangeniswezen plaatst in haar advies vraagtekens bij de hiervoor gemaakte opmerking dat er thans voldoende capaciteit beschikbaar is voor deze kortgestraften. Het is haar bekend – dat vanwege het capaciteitstekort – gedetineerden met een werkelijke straftijd van twee maanden niet meer worden geplaatst, en heengezonden om ruimte te maken voor voorlopig gehechten uit de zogenaamde A+, A, en B-categorie. De situatie is gelukkig anders dan de sectie meent. Momenteel bestaat er een wachtlijst van tussen de 15 en 25 personen voor kortgestraften. Dit is niet lang. Deze wachtlijsten zijn overigens mede een gevolg van de geleverde inspanningen om ook gedetineerden met een kort strafrestant naar deze gevangenis over te plaatsen. Met de voorgestelde wijziging wordt juist voorkomen dat deze gedetineerden worden heengezonden ten gunste van preventief gehechten door het mogelijk te maken deze groep snel door te plaatsen. Om een door de sectie aanbevolen nadere onderverdeling in differentiatie naar strafduur te bereiken is de wijziging eveneens nodig, mede gelet op de hiervoor aangehaalde uitspraak van de beroepscommissie.

Ten slotte attendeert de sectie er nog op dat het in deze kan gaan om gedetineerden die reeds lange tijd in het huis van bewaring verblijven en voorts om gedetineerden die een beheers- en/of vluchtrisico vormen. Zeker bij deze categorie zal er geen sprake zijn van een automatisme en zal bij de plaatsing met deze en de overige omstandigheden rekening worden gehouden.

Onderdelen E en F

Bij wet van 23 december 1993 werd de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden vervangen door de Wet op de rechtsbijstand¹. Abusievelijk werd daarbij niet artikel 131 van de Gevangenismaatregel gewijzigd. In dit artikel, waarin een regeling wordt gegeven voor de bijdrage van de schuldeiser voor gijzeling van diens schuldenaar in de kosten daarvan, werd verwezen naar de eerstgenoemde wet. Door middel van deze wijziging wordt deze omissie hersteld.

In het in onderdeel F voorgestelde vierde lid van artikel 131 Gevangenismaatregel wordt voor de hoogte van de bijdrage verwezen naar de nieuwe indeling in artikel 35, derde lid, van de Wet op de rechtsbijstand.

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

¹ Stb. 1993, 775.